

Sara Desen

Istina o
večnosti

Prevela
Tatjana Milosavljević

■ Laguna ■

Naslov originala

Sarah Dessen

THE TRUTH ABOUT FOREVER

Copyright © 2004 by Sarah Dessen

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with Viking
Children's Books, a division of Penguin Young Readers
Group, a member of Penguin Group (USA) Inc.

Translation copyright © 2013 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Za Džeja, kao i uvek, i za moje rođake
koji, poput mene, napamet znaju pogled
na reku i zaliv,
i složena pravila Bekona,
i to zbog čega sve nećeš otići u raj.*

*Da vas sve nabrojim, to bi bila knjiga za sebe:
vi znate ko ste.*

Prvo poglavlje

Džejson je išao u Kamp za genijalce, koji je zapravo imao drugačije, pravo ime, ali su ga svi tako zvali.

„U redu“, rekao je uglavljujući poslednji par čarapa uz ivicu kofera. „Spisak. Još jednom.“

Uzela sam papir što je ležao kraj mene. „Olovke“, rekla sam. „Sveske. Telefonska kartica. Baterija za foto-aparat. Vitamini.“

Prsti su mu se pomerali preko sadržaja torbe pronalazeći i prepoznajući svaki predmet. Provera i ponovna provera. Džejsonu je uvek bilo važno da se uveri.

„Digitron“, nastavila sam. „Laptop...“

„Stani“, rekao je podigavši ruku, a onda otišao do svog pisaćeg stola, raskopčao rajsferšlus na tankoj crnoj torbi na njemu, pa mi klimnuo glavom. „Pređi na spisak broj dva.“

Preletela sam stranicu pogledom, pronašla reči LAPTOP (TORBA) i nakašljala se da pročistim grlo. „Prazni CD-ovi“, rekla sam. „Stabilizator napona. Slušalice...“

Kad smo to utvrdili i potom prešli na glavni spisak – zastavši da proverimo još dva podnaslova, TOALETNI PRIBOR

i RAZNO – činilo se da je Džejson manje-više ubeđen da ima sve. To ga, međutim, nije sprečilo da nastavi da se mota po sobi mrmljajući sebi u bradu. Potrebno je mnogo napora da bi bio savršen. Ako nisi voljan da se oznojiš, nema svrhe ni da se trudiš.

Džejson je znao šta je savršenstvo. Za razliku od većine ljudi, njemu to nije bio nekakav daleki horizont. Za Džejsona je savršenstvo bilo odmah tu iza brda, dovoljno blizu da razazna pejzaž. I nije to bilo neko mesto koje će samo posetiti. Nameravao je da živi tamo.

Bio je državni šampion u matematici, predvodnik debatnog tima, čak s najboljim uspehom u istoriji naše škole (od sedmog osnovne je pohađao napredne tečajeve, a od drugog gimnazije slušao program za koledž), predsednik đачkog saveta dve godine zaredom, tvorac inovativnog školskog programa recikliranja koji se sada primenjivao u mnogim delovima zemlje, i tečno je govorio španski i francuski. Ali nisu bili posredi samo učenje i ocene. Džejson je bio i vegan, a prošlo leto je proveo gradeći kuće za beskućnike. Vežbao je jogu, svake druge nedelje posećivao baku u staračkom domu i dopisivao se od svoje osme godine s jednim dečakom iz Nigerije. Sve što je radio, radio je kako treba.

Mnogima bi ovo išlo na živce ili bi im bilo odvratno. Ne i meni. On je bio baš ono što mi je trebalo.

Znala sam to od prvog dana kad smo se sreli, na času engleskog u drugom gimnazije. Obrađivali smo *Magbeta* podeljeni u grupe, ja i Džejson i devojka po imenu Ejmi Ričmond, koja je, čim smo spojili klupe, smesta izjavila da „ne kapira to Šekspirovo sranje“ i spustila glavu na ranac. Sekund kasnije spavala je kao top.

Džejson ju je samo pogledao. „Pa“, rekao je otvarajući udžbenik, „pretpostavljam da bi trebalo da počnemo.“

To je bilo neposredno nakon što se sve dogodilo i prolazila sam kroz fazu ćutanja. Reči su mi teško dolazile; štaviše, ponekad sam imala teškoća da ih prepoznam, i čitave rečenice, dok sam prelazila očima preko njih, delovale su mi kao da su na nekom stranom jeziku ili napisane unatraške. Već samo ispisujući sopstveno ime na vrhu stranice, pre nekoliko dana, preispitivala sam slova i njihov redosled, jer čak ni u to više nisam bila sigurna.

Stoga me je *Magbet*, naravno, potpuno izludeo. Ceo vikend sam provela mučeći se sa zastarelim jezikom i čudnim imenima likova, nesposobna da shvatim makar i najosnovnije aspekte priče. Otvorila sam knjigu i buljila u rečenice dijaloga: *Da sam umro / Čas jedan samo pre tog udesa / Moji bi dani bili blaženi; / Jer od trenutka ovog ničeg nema / Na ovom smrtnom svetu dostojnog; / Sve su tek trice.**

Jok, pomislila sam. Ništa.

Srećom po mene, Džejson, koji nije imao nameru da dozvoli da mu ocena zavisi od nekog drugog, bio je navikao da preuzme vođstvo u grupi. Stoga je otvorio novu stranicu u svesci, izvadio hemijsku i skinuo poklopac s nje. „Prvo“, rekao mi je, „hajde da se pozabavimo osnovnim temama drame. Posle toga ćemo smisliti o čemu da pišemo.“

Potvrdno sam klimnula. Svuda oko nas čula sam žamor ostalih u odeljenju, umorni glas našeg profesora engleskog, gospodina Sonenberga, kako nas ponovo moli da se umirimo.

Džejson je preskočio nekoliko redova. *Ubistvo*. Posmatrala sam ga kako piše. Rukopis mu je bio pravilan, uredan, i brzo je prelazio preko stranice. *Vlast. Brak. Osveta*.

---

* Vilijam Šekspir, *Magbet*, čin II, scena III (V. Šekspir, *Sabrana dela*, Zavod za udžbenike Beograd, 2011, prevod Velimira Živojinovića). (Prim. prev.)

Proročanstvo. Politika. Izgledalo je kao da bi mogao da nabraja do u beskraj, ali onda je stao i pogledao me. „Šta još?“, upitao je.

Ponovo sam okrnula pogledom svoju knjigu, kao da će se reči u njoj iznenada uobličiti u nešto suvislo. Osećala sam da me Džejson gleda, ne neljubazno već prosto čekajući da i ja nešto kažem.

„Ja ovo...“, izustila sam naposletku i onda začutala jer su mi reči zastale u grlu.

Progutala sam knedlu i krenula iz početka. „Ja ovo ne razumem. Stvarno.“

Bila sam sigurna da će me, kad ovo čuje, prostreliti istim pogledom kao Ejmi Ričmond. Džejson me je, međutim, iznenadio spustivši hemijsku. „Koji deo?“

„Nijedan“, odvrtila sam i, pošto nije zakolutao očima kao što sam očekivala, dodala: „To jest, znam da se radi o ubistvu i znam da se radi o invaziji, ali ostalo... nemam pojma. Skroz je zbunjujuće.“

„Vidi“, rekao je, ponovo uzimajući hemijsku. „Nije tako komplikovano kao što misliš. Štos je u tome da počneš od proročanstva koje kazuje šta će se desiti... vidiš, evo ovde...“ Počeo je da lista stranice u svojoj knjizi, sve vreme govoreći, i onda mi pokazao odlomak. Zatim ga je naglas pročitao, a dok mu je prst klizio preko reči, bilo je kao da ih je promenio, nekakvom čarolijom, i odjednom su dobile smisao.

A meni je to ugrijalo dušu. Tako dugo sam želela samo da mi neko objasni, baš ovako, sve što mi se dogodilo. Da na stranici uredno naznači: ovo vodi do ovoga, a to do toga. Duboko u sebi bila sam svesna da je komplikovanije od toga, ali posmatrajući Džejsona, osetila sam nadu. Uzeo je tu zbrku od *Magbeta* i sredio je, i nisam mogla a da se ne zapitam nije li možda, barem malo, kadar da i za mene

učini isto. Stoga sam mu se primakla bliže i nikad više nisam otišla odatle.

Sada je zatvorio rajsferšlus na torbi za laptop i odložio je na krevet zajedno s ostatkom svojih stvari. „U redu“, rekao je osvrnuvši se još jednom po sobi. „Hajdemo.“

Kad smo izašli napolje, njegovi mama i tata već su sedeli u volvu. Gospodin Talbot je izašao i otvorio prtljažnik, i njemu i Džejsonu bilo je potrebno samo nekoliko minuta da poslažu sve unutra. Dok sam se smeštala na zadnje sedište i vezivala pojas, gospođa Talbot se okrenula i osmehnula mi se. Bila je botaničar, a njen muž hemičar, oboje profesori. Bili su u toj meri naučnički tipovi da mi je svaki put kad sam ih videla bez knjige u rukama bilo čudno, kao da im nedostaju nos ili lakat.

Nastojala sam da ne mislim o tome dok je govorila: „Pa, Mejsi, šta ćeš da radiš bez Džejsona sve do avgusta?“

„Ne znam“, odvratila sam. Radila sam u biblioteci, gde sam preuzela Džejsonov posao na pultu za informacije, ali ako se to izuzme, predstojećih osam nedelja delovalo je nekako preteće, prazno. Premda sam imala nekoliko drugarica u đlačkom odboru, behu se mahom razišle preko let-njeg raspusta, da ga provedu u Evropi ili nekom kampu. Da budem iskrena, Džejsonu i meni je veoma mnogo vremena odlazilo na našu vezu: pored časova joge i obaveza u đlačkom odboru, da i ne pominjem dobrotvorne akcije u kojima smo učestvovali, jednostavno nije preostajalo mnogo vremena ni za koga drugog. Uz to, Džejsona su ljudi često umeli da iznerviraju, stoga sam se ustezala da pozovem nove poznanike da izađu s nama. Naime, brzo je gubio strpljenje ako su bili usporeni ili u bilo kom smislu lenji, i bilo je naprosto lakše da budemo sami ili u društvu s njegovim prijateljima, koji su uspevali da drže korak s njim. Zapravo, nikad nisam

ni razmišljala o tome kao o nečemu što ne valja. Jednostavno smo bili u tom fazonu.

Na putu do aerodroma Džejson i njegov tata su raspravljali o nekim izborima upravo održanim u Evropi; njegova mama se nervirala zbog radova na putu; a ja sam samo sedela, gledala u ona dva-tri centimetra razmaka između Džejsonovog i svog kolena i pitala se zašto ne pokušam da mu se primaknem. To nije bilo ništa novo. Nije me čak ni poljubio sve do trećeg izlaska, a sad, posle godinu i po, još nismo ni pričali o tome da idemo do kraja. U vreme kad smo se upoznali, jedva sam podnosila i da me neko samo zagrli. Nisam želela da mi iko priđe suviše blizu. Tako da je ovo, momak koji shvata kako mi je, bilo sve što sam želela. Sada sam, međutim, katkada priželjkivala više.

Na aerodromu, oprostili smo se na izlazu. Roditelji su ga zagrlili, a onda su diskretno otišli preko u čekaonicu i stali pokraj prozora, i zagledali se napolje u pistu i prostrano plavetnilo neba nad njom. Zagrlila sam Džejsona duboko udišući njegov miris – sportski dezodorans u stiku i sredstvo protiv akni – ne bih li ga udahnula dovoljno da mi neko vreme potraje.

„Nedostajaćeš mi“, rekla sam mu. „Mnogo.“

„To je samo osam nedelja“, odvratio je.

Poljubio me je u čelo i onda brzo, tako brzo da nisam stigla ni da reagujem, u usne. Malo se odmakao i pogledao me, jače me stegnuvši rukama oko pasa.

„Javljaću ti se mejlom“, rekao je i ponovo me poljubio u čelo. Kad su objavili njegov let i kad je zamakao niz hodnik prema avionu, stajala sam s Talbotovima i gledala za njim osećajući kako me steže u grudima. Biće ovo dugo leto. Želela sam pravi poljubac, nešto čega ću se sećati, ali odavno sam naučila da ne budem izbirljiva kad su pozdravi posredi.

Nisu zajamčeni nit obećani. Imaš sreće, i više od toga, ako uopšte dobiješ priliku da se oprostiš.

Moj tata je umro. A ja sam bila tamo.

Tako me ljudi znaju. Ne kao Mejsi Kvin, kćerku Debre, one što gradi lepe kuće u novim-novcatim predgrađima. Niti kao Kerolajninu sestru, one Kerolajn što je prošlog leta imala valjda najlepšu svadbu koju je ikad iko video u *Lej-kvju inu*. Čak ni kao nekadašnju vlasnicu rekorda u sprintu na pedeset metara u kategoriji viših razreda osnovne. Jok. Ja sam Mejsi Kvin koja se drugog dana Božića probudila, izašla napolje i ugledala oca prostrtog pokraj puta, dok mu nepoznat čovek masira srce. Videla sam tatu kako umire. Eto ko sam sad.

Kad bi ljudi tek čuli za to ili kad bi me videli i setili se, uvek bi složili onu facu. Onu tužnu facu praćenu blagim saginjanjem glave u stranu i opuštanjem brade – *o, zaboga, jadno dete*. Premda je obično bila dobronamerna, za mene je predstavljala samo reakciju mišića i tetiva koja ne znači ništa. Baš ništa. Mrzela sam tu facu. A svuda sam je viđala.

Prvi put je to bilo u bolnici. Sedela sam na plastičnoj stolici pored automata za napitke, kad je moja majka izašla iz male čekaonice, one odmah pored glavne. Već sam znala da tamo odvođe ljude da bi im saopštili onu stvarno lošu vest: da je čekanje gotovo, da je onaj koga čekaju mrtav. Štaviše, upravo sam bila odgledala drugu porodicu kako prelazi taj put, tih desetak koraka i potom skretanje iza ugla, prelazak iz nadanja u beznađe. Kad je moja majka – sad u ovoj potonjoj fazi – krenula prema meni, znala sam. A iza nje je išla ona punačka sestra s kartonom u rukama, i videla me je kako stojim tamo u donjem delu trenerke i prevelikom duksu, i u

smrdljivim starim patikama, i složila je facu. *O, sirota dušica.* Mada, tada još nisam imala predstavu da će me to pratiti.

Videla sam *facu* i na sahrani, posvuda. Bila je to maska zajednička ljudima okupljenim na stepeništu, onima što su tiho žamorili u crkvenim klupama dobacujući mi iskosa poglede koje sam osećala čak i oborene glave, pogleda uprtog u neprobojno crnilo svojih hulahopki i ogrebotine na svojoj cipeli. Pored mene, moja sestra Kerolajn je jecala: sve vreme opela, dok smo prolazile između klupa, u kolima, na groblju, kasnije na prijemu. Toliko je plakala da se činilo da nikako ne bi valjalo da i ja zaplačem, sve i da sam mogla. Da joj se iko pridružio, jednostavno bi bilo previše.

Grozila sam se te situacije u kojoj sam se našla, grozila sam se toga što tate više nema, grozila sam se činjenice da sam bila lenja i pospana i da sam mu mahнула da ide bez mene kad je tog jutra ušao u moju sobu u onoj svojoj „Vakamo 5000 m“ majici što je zaudarala na znoj i prignuo se i šapnuo mi na uvo: *Probudi se, Mejsi. Daću ti fore. Ajde, znaš da je prvih nekoliko koraka najteže.* Mrzela sam to što se nisam predomislila dva ili tri nego pet minuta kasnije, kad sam ustala da iskopam donji deo trenerke i vežem pertle na patikama. Mrzela sam to što onih petsto metara nisam pretrčala brže, što je bio već umro kad sam stigla do njega i nije mogao da mi čuje glas i vidi mi lice kako bih mu rekla sve ono što sam želela. Možda sam devojka čiji je tata umro, devojka koja je bila tamo, i možda su svi to znali. Poput toli-ko toga drugog, to nije bilo u mojoj vlasti. Međutim, to da sam ljuta i uplašena imalo je da ostane tajna. Toga se neće dokopati. To je nešto samo moje.

Kad sam se vratila od Talbotovih, na tremu sam zatekla kutiju. Čim sam se sagnula i videla adresu pošiljaoca, znala sam šta je to.

„Mama?“ Glas mi je odjeknuo praznim predsobljem kad sam ušla i zalupila vrata za sobom. U trpezariji sam ugleдалa brošure naslagane oko nekoliko cvetnih aranžmana, sve spremno za koktel koji je majka te večeri priređivala. Upravo je počinjala izgradnja luksuznih lamela, najnovije etape njene stambene četvrti, i morala je da ih proda. Što je značilo da je bila u punom zamahu, o čemu je jasno govorila tabla na polici iznad kamina, s njenim nasmejanim licem i sloganom: *Kuće Kvin – poverite nam gradnju svog dvorca.**

Spustila sam kutiju nasred kuhinjskog pulta i onda otišla do frižidera i nasula sebi čašu soka od pomorandže. Iskapila sam ga nadušak, isprala čašu i stavila je u mašinu za sudove. Međutim, koliko god sam se trudila da se zaokupim, sve vreme sam bila svesna kutije ostavljene na pultu. Nije bilo druge do da preturim to preko glave.

Izvukla sam makaze iz fioke i povukla ih preko vrha kutije sekući duž smeđe lepljive trake. Adresa pošiljaoca, kao i na svim ostalima, bila je Votervil u Mejnu.

Dragi gospodine Kvine,

Kao jednom od naših najcenjenijih kupaca, šalјemo Vam na probu najnoviji inovativni proizvod iz naše ponude. Sigurni smo da ćete ustanoviti da će postati jednako važan u Vašem svakodnevnom životu i da će Vam jednako štedeti vreme kao i mnogi drugi proizvodi koje ste godinama od nas kupovali. Ukoliko, međutim, iz nekog razloga ne budete potpuno zadovolјni, možete ga vratiti u roku od trideset dana i neće Vam biti naplaćeno.

Još jednom, zahvalјujemo Vam na poverenјu. Ako imate nekih pitanja, slobodno se obratite našoj

---

* Igra reči: *queen* (eng.) znači „kralјica“. (Prim. prev.)

tehničkoj podršci, koja Vam je uvek na raspolaganju, na priloženi broj. Upravo zbog ljudi kao što ste Vi, trudimo se da učinimo svakodnevni život što boljim, produktivnijim i pre svega lakšim. To nije samo ime; to je obećanje.

*Najsrdahnije,
Volter F. Tempest,
direktor Lakih proizvoda*

Grabila sam dlanovima perlice od stiropora, uredno ih gomilajući pored kutije, sve dok nisam pronašla paket koji se u njima krio. Spređa su se nalazile dve slike. Na jednoj je žena stajala za kuhinjskim pultom, s valjda dvadeset rolni aluminijumske folije i papira za pečenje naslaganih pred sobom. Na licu je imala poražen izraz, kao da je na samo korak od nekakvog sloma. Na slici pored te, žena je stajala za istim pultom. Kutije su nestale, zamenjene plastičnom konzolom pričvršćenom na zid, iz koje je izvlačila nekakav plastični omot, ali sad s blaženim izrazom lica, kakav se obično povezuje sa svecima ili ljudima nakljukanim sedativima.

Dosadio vam je nered koji prave silne folije i papiri za pakovanje? Smučilo vam se da pretražujete neuredne fioke i ormariće? Nabavite Laki pak i imaćete sve što vam je potrebno nadohvat ruke. S namenskim pretincima za plastične kese, aluminijumsku foliju i navoštene papir, nikad više nećete morati da prekopavate fioke. Sve je tu, samo pružite ruku!

Spustila sam kutiju i prevukla prstima preko ruba. Čudno je šta je potrebno pa da osetiš koliko ti neko nedostaje. Krcata sahrana, beskrajna reka telegrama saučešća, prijem pun prigušenih glasova, sve sam to mogla da podnesem. Ali svaki put kad stigne paket iz Mejna, meni se srce cepa.

Moj tata je voleo ovakve stvari: padao je na sve za šta su tvrdili da olakšava život. Pritom je bio sklon nesanicici, što je bila smrtonosna kombinacija. Bio bi u prizemlju, pregledao ugovore ili slao mejlove do kasno u noć, sve vreme s uključenim televizorom, a onda bi naišle one dugačke reklame. Smesta bi se upecao, prvo na vedro, usiljeno ćaskanje između domaćina i tvorca naprave, a onda na demonstraciju, praćenu besplatnim dodacima ako poručite odmah, kad bi jednom rukom već pipao u potrazi za kreditnom karticom a drugom birao broj napisan na ekranu.

„Kad ti kažem“, rekao bi mi sav cepteći od oduševljenja zbog predstojeće kupovine, „to je ono što ja zovem *inovativnim proizvodom!*“

Za njega, to su bili: džambo-pakovanje čestitki koje je kupio za moju majku (koje su obuhvatale sve moguće praznike, od Kvanze do Ivanjdana, ali zato ni jednu jedinu božićnu čestitku) i plastična naprava koja je ličila na minijaturnu zamku za medvede i obećavala savršenu francusku punđu, a koju su kasnije morali da mi iseku iz kose. Nema veze što smo mi ostali kiselog lica dočekivali *Lake proizvode*: moj otac se nije dao razuveriti našim cinizmom. On je voleo taj *potencijal*, mogućnost da tu, u njegovim revnosnim rukama, leži odgovor na jedno od životnih pitanja. Ne: „Zašto smo tu?“ ili: „Postoji li Bog?“ Za odgovorima na ta pitanja ljudi odvajkada tragaju. Ali ako je pitanje glasilo: „Postoji li četkica za zube koja funkcioniše i kao raspršivač vodice za osvežavanje daha?“, odgovor je bio jasan: Da. O, da.

„Dođi da vidiš ovo!“, rekao bi s oduševljenjem koje te je, ako i nije bilo baš zarazno, svakako ispunjavalo milinom. U tome je bio fazon s mojim tatom. Umeo je da od svega napravi zabavu. „Pogledaj“, objašnjavao bi dok stavlja preda

te podmetače od sundera ili džepni podsetnik koji govori ili aparat za kuvanje kafe s daljinskim upravljačem, „ovo je super ideja. Mislim, većina ljudi se ne bi ni setila nečega ovakvog!“

Ako ni zbog čega drugog, a ono iz nužde, usavršila sam svoju reakciju – facu „jao, što je to dobro“ udruženu s oduševljenim klimanjem glavom – još kao klinka. Moja sestra pak, koja je većito dramila, nije uspevala da nauči ni dobar lažni osmeh; umesto toga samo bi odmahнула glavom i rekla: „Joj, tata, zašto uopšte kupuješ sve te budalaštine?“ Što se mame tiče, nastojala je da bude drug, sklonivši svoj vrhunski aparat za kuvanje kafe za ljubav novog, onog s daljinskim upravljačem, barem dok nismo shvatili – nakon što je u tri ujutru počeo da nas budi miris kafe – da sam od sebe proradi kad uhvati signal komšijskog bebi-monitora. Trpela je čak i dozer za papirne ubruse koji je montirao na štitnik za sunce na njenom be-em-veu (*Nikad se više nećete naći u opasnosti da izazovete nesreću posežući za papirnim maramicama!*), čak i nakon što je iskočio iz ležišta dok je vozila magistralom i odvalio je u čelo, zbog čega je umalo naletela na kola što su nailazila iz suprotnog pravca.

Kad je tata umro, sve smo različito reagovala. Moja sestra je, činilo se, pokazivala našu kumulativnu emocionalnu reakciju: plakala je toliko da je izgledalo da nam se zbrčkava pred očima. Ja sam sedela i ćutala, besna, odbijajući da tugujem, zato što mi se činilo da bih tako svima dala baš ono što žele. Moja majka se pak latila velikog spremanja.

Dva dana posle sahrane kretala se kroz kuću sa žestinom od koje je sve brujalo, a iz nje je isijavala tolika energija da bi ti zubi zacvokotali. Stajala sam na vratima svoje sobe i posmatrala je kako pretumbava sadržaj plakara i izbacuje sve grube peškire i staru posteljinu za krevete na sprat koje smo

još odavno poklonili nekom. U kuhinji je pobacano sve što nije imalo svoj par – staklena posuda za džem, okrugla tacna dobijena kao božićni suvenir u *Kreker barelu* – zveketalo je i razbijalo se u kesi za smeće koju je teglila iz jedne prostorije u drugu sve dok se nije napunila toliko da više nije mogla da je pomeri s mesta. Ništa nije bilo bezbedno. Jednog dana sam se vratila iz škole i ustanovila da mi je plakar sreden, detaljno prekopan, a sve što u poslednje vreme nisam nosila jednostavno je nestalo. Postajalo mi je jasno da nema potrebe da se trudim da se preterano vezujem za nešto. Okreneš leđa i to ispari. Tek tako.

Laki proizvodi došli su na red među poslednjima. U subotu ujutru, nekih nedelju dana posle sahrane, još u šest ujutru je bila na nogama i iznosila na prilazni put stvari koje je namenila dobrotvornoj organizaciji. Do devet je već bila raskrčila najveći deo garaže: staru traku za trčanje, baštenske stolice i kutije pune nikad nekorišćenih božićnih ukrasa. Koliko god da sam bila zabrinuta za nju kad je navalila na spremanje, još više me je brinulo šta će biti kad završi, kad više ništa osim nas ne bude u haosu.

Prešla sam preko travnjaka do prilaznog puta, zaobišavši gomilu neotvorenih kantica boje. „Sve ovo ide?“, upitala sam je dok se saginjala nad kutijom plišanih životinja.

„Da“, odvrtila je. „Ako hoćeš da zadržiš nešto, bolje odmah reci.“

Pogledala sam raznorazne predmete iz detinjstva. Ružičasti bicikl s belim sedištem, polomljene plastične sanke, neki pojasevi za spasavanje iz čamca koji smo prodali pre sto godina. Ništa od toga nije imalo nikakvog značaja i sve je bilo važno. Nisam imala pojma šta da uzmem.

A onda sam ugledala kutiju s *Lakim proizvodima*. Na vrhu, smuljan i zguran u ugao, nalazio se samozagrevajući

peškirić za pranje, koji je moj tata pre samo nekoliko nedelja proglasio čudom nauke. Obazrivo sam ga podigla stežući među prstima tanku tkaninu.

„O, Mejsi.“ Majka se mrštila na mene držeći u naručju kutiju s plišanim životinjama. Na vrhu je provirivala žirafa za koju sam se blede sećala da je pripadala mojoj sestri. „Šta će ti to, dušo? Sve same gluposti.“

„Znam“, odvratila sam pogleda uprtog u peškirić.

Uto su stigli i momci iz dobrotvorne organizacije, zatrubivši kad su skrenuli u naše dvorište. Majka im je mahnula i potom otišla da im pokaže gomile stvari. Dok su se dogovarali, ja sam se pitala koliko puta na dan tako odu u nečiju kuću da odnesu stvari – ima li neke razlike ako je to posle smrtnog slučaja ili im je otpad prosto otpad, i zapravo i ne znaju odakle stvari potiču.

„Nastojte da sve pokupite“, dobacila im je majka preko ramena kad se uputila preko travnjaka. Dva radnika su otišla do trake za trčanje i podigla je držeći je za krajeve. „Imam i prilog... sačekajte samo da donesem čekovnu knjižicu.“

Kad je otišla unutra, ja sam na sekund samo stajala, dok su svuda oko mene ljudi utovarali stvari. Taman su bili krenuli prema božićnoj jelci, koja je ostala za kraj, kad je jedan od njih, oniži momak riđe kose, klimnuo glavom u pravcu kutije pored mojih nogu.

„To takođe?“, upitao je.

Zaustila sam da mu odgovorim potvrdno. A onda sam spustila pogled na peškirić i kutiju sa svim ostalim koještarijama i setila se kako se tata oduševljavao kad bi nešto od toga stiglo, kako sam ga uvek čula kako silazi u predsooblje, zastaje pokraj trpezarije, dnevne sobe, kuhinje, i zagleda ima li koga s kim bi podelio svoje novo otkriće. Uvek sam bila tako srećna ako sam to bila ja.

„Ne“, odvrtila sam saginjući se i podižući kutiju. „Ovo je moje.“

Odnela sam je u svoju sobu i potom dovukla stolicu do plakara i popela se. Iznad gornje police nalazila se ploča koja je zatvarala okno kroz koje se prolazilo na tavan; povukla sam je u stranu i gurnula kutiju u pomrčinu.

Pošto je tata umro, bile smo pretpostavile da se okončala i naša veza s *Lakim proizvodima*. Ali onda, nekih mesec dana posle sahrane, stigao je još jedan paket, kombinacija hemijske olovke i džepne heftalice. Pretpostavile smo da ju je poručio neposredno pre srčanog udara, njegova poslednja kupovina – sve do sledećeg meseca, kad je stigla dekorativna prskalica u obliku gomilice kamenja. Kad im je mama telefonirala da se požali, oni iz tehničke podrške bogzna kako su se izvinjavali. Budući da je moj otac mnogo kupovao, objasnili su, dospeo je u Zlatni krug, što je značilo da svakog meseca dobija nov proizvod na probu, bez obaveze da ga kupi. Skinuće ga sa spiska, bespogovorno, nema problema.

Međutim, stvari su i pored toga nastavile da stižu, svakog meseca, tačno kao sat, čak i nakon što smo otkazale kreditnu karticu koju su imali zavedenu. Imala sam sopstvenu teoriju u vezi s tim, koju, kao i toliko toga drugog, nisam ni sa kim podelila. Moj tata je umro dan posle Božića, kad su svi pokloni već bili u upotrebi ili spremljeni. Mami je poklonio dijamantsku narukvicu, sestri mauntin bajk, ali kad je došao red na mene, dao mi je džemper, dva CD-a i zlatnu cedulju ispisanu njegovim zbrkanim švrakopisom. *Biće toga još*, pisalo je, i klimnuo je glavom dok sam čitala te reči. *Uskoro*. „Jeste da kasni, ali je nešto posebno“, rekao mi je tada. „Mnogo će ti se dopasti.“

Znala sam da je to tačno. Mnogo će mi se dopasti, zato što me je tata jednostavno *poznavao*, znao je šta će me

obradovati. Majka je tvrdila da sam, kad sam bila mala, plakala svaki put kad tate ne bi bilo na vidiku, da sam često bila neutešna ako bi mi iko sem njega spremio moje omiljeno jelo, jarkonarandžaste instant makarone sa sirom koje su u našoj bakalnici prodavali tri pakovanja za dolar. Ponekad je, kunem se, izgledalo kao da smo na istoj talasnoj dužini. Čak i tog poslednjeg dana, kad je bio odustao od pokušaja da me nagovori da ustanem, uspravila sam se onih pet minuta kasnije kao da me je nešto prizvalo. Možda ga je tada već bilo zabolelo u grudima. Nikad neću saznati.

Prvih nekoliko dana posle njegove smrti stalno sam razmišljala o toj cedulji, pitajući se šta li je to odabrao za mene. I premda sam bila prilično sigurna da nije posredi nikakav *Laki proizvod*, bilo je nekako čudno utešno kad su stvari iz Votervila u Mejnu nastavile da stižu, kao da je neki deo njega i dalje nalazio put do mene, održavajući obećanje.

I tako, svaki put kad mama baci kutiju, ja je kradom uzmem i odnesem gore, i dodam svojoj zbirci. Nikad nisam ništa upotrebila, radije odlučivši da prosto verujem u oduševljene pohvale na pakovanjima. Postoji mnogo toga po čemu mogu da pamtim oca. Ali pomislila sam da bi mu se to posebno dopalo.